

SURINAME

MDL-arts in Paramaribo: niet voor watjes

Werkdag

Tussen diverse endoscopieën door ga ik even naar de polikliniek van één van de chirurgen van het St. Vincentius Ziekenhuis (SVZ) te Paramaribo. Die heeft net iemand op zijn spreekuur gekregen uit het Academisch Ziekenhuis (AZP). Het betreft een tot voor kort kerngezonde 45-jarige man, werkzaam in de houtwinning aan de Corantijnrivier in het noorden van Suriname. Hij is sinds een week ziek, vijf dagen geleden overgeplaatst vanuit het streekziekenhuis in Nieuw Nickerie (SZN) naar het AZP. Nu wordt hij, naar ik begrijp door zijn familie, bij het SVZ afgeleverd 'omdat er in het AZP niets gebeurde'. Een overdracht is er niet. Wij besluiten bij deze doodzieke, icterische man maar snel een echo te laten doen. Enige tijd later op de röntgenafdeling word ik met spoed bij deze patiënt geroepen om vervolgens een circulatiestilstand te constateren en de man zonder succes te reanimeren. In mijn gesprek met de familie stamel ik tegen beter weten in nog wat over obductie.

Daarna moet ik de strijd aan met een Klatskintumor, die ik met enige moeite goed weet te draineren. Vervolgens word ik opgewacht door een chirurg i.o. uit het AZP die wil overleggen over een patiënt met *icterus* na een laparoscopische cholecystectomie en een biloom (galcollectie) dat ze hebben gedraineerd. Of ik wat kan betekenen met ERCP? Ik spreek mijn vermoeden uit dat er een klip op de galwegen staat en dat secundair daaraan sprake is van lekkage uit het galblaasbed. En adviseer een MRCP. Later hoor ik dat de MRCP mijn hypothese heeft bevestigd.

Na drieën, als het ziekenhuis geleidelijk is leeggelopen – de normale werkdag loopt hier van 7 uur 's ochtends tot 3 uur in de middag – loop ik nog even langs de patiënten die ik die dag onder sedatie heb gescopieerd. Als wij tegen vieren naar ons appartement in een prachtig koloniaal pand in de binnenstad teruglopen, koop ik bij die ongelooflijk chagrijnige Chinees aan de overkant van de straat een diepgekoelde *djogo* Parbobier. Ik neem een plons in het zwembad en overpeins vervolgens op het balkon mijn afgelopen werkdag in dit bijzondere land, waar ik sinds 2002 – bijgestaan door mijn vrouw – met grote regelmaat als MDL-arts werk.

Voldoening

Voor een MDL-arts valt in Suriname heel veel te doen. Gastro-enterologie zoals wij dat kennen, is er niet. Wat de endoscopie betreft, betekent dat bijvoorbeeld dat de mogelijkheden zich *grosso modo* beperken tot diagnostische gastro- en sigmoidoscopie. Het hoeft geen betoog dat het veel voldoening geeft om dan moderne therapeutische endoscopie mogelijk te maken en dat is dan ook ons belangrijkste doel. Dat is vaak uitdagend omdat je onder betrekkelijk primitieve omstandigheden grote problemen mag oplossen. Het ontbreekt namelijk aan alles. Er is geen of slechte apparatuur, nauwelijks technische ondersteuning, er zijn geen adequaat opgeleide endoscopieverpleegkundigen en de toch al armlastige ziekenhuizen krijgen nauwelijks iets betaald voor endoscopische procedures.

Aanvankelijk was het SZN onze thuisbasis, maar van de endoscopieunit die wij daar hebben opgericht, is inmiddels niets meer over. Sinds enkele jaren heeft onze stichting daarom een overeenkomst met het St. Vincentius Ziekenhuis en hebben wij onze activiteiten verplaatst naar Paramaribo.

Apparatuur

Dankzij een donatie van de Rotary kunnen wij beschikken over adequate duodenoscopen en elektrocoagulatieapparatuur. De basisapparatuur vormt nog een probleem. Wij hebben een Olympus Evis Exera 160 CV/CLV basisunit met slechts één gastroscoop en één coloscoop. Bij ons laatste werkbezoek bleek de gastroscoop niet meer bruikbaar. Als iemand nog een redelijk werkende videogastroscoop uit de 100-serie voor ons heeft, zou dat geweldig zijn! Zelf hebben wij gezorgd voor pulsoxymeters en wasmachines komen binnenkort.

Missie

Rens Bos en Leopold Engels hebben zich inmiddels bij ons aangesloten. Ook hun echtgenotes hebben zich erin bekwaamd om te assisteren bij endoscopieën. Gezamenlijk zullen wij in 2011 zo'n veertien weken met een endoscopieteam in Paramaribo zijn, meestal in episoden van drie weken. De komst van 'de gastro-enterologiemissie', zoals onze activiteiten in Suriname inmiddels worden genoemd, wordt aangekondigd via een advertentie in *de Ware Tijd*, een plaatselijke krant. Tijdens zo'n missie worden uit alle ziekenhuizen patiënten verwezen voor uiteenlopende procedures. Gemiddeld doen wij per missie ongeveer honderd endoscopische procedures. Bij ons laatste werkbezoek hebben wij ook een uitgebreide bijdrage geleverd aan de eerste opleiding voor endoscopieverpleegkundigen, georganiseerd door Urmie Kemble (voormalig endoscopieverpleegkundige AMC).

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de renovatie van het historische hoofdgebouw van het St. Vincentius Ziekenhuis in het centrum van Paramaribo. Op de eerste verdieping komt onze nieuwe endoscopie-unit.

Na het werk is het goed toeven onder de tropenzon en een trip naar één van de voormalige plantages langs de Surinamerivier of, als je wat meer tijd hebt, naar het binnenland is een absolute aanrader. Dat het hier niet helemaal veilig is, heeft één van ons helaas aan den lijve moeten ondervinden. Maar ja, MDL-arts zijn in Paramaribo is nu eenmaal niet voor watjes...

Jan P. van Spreeuwel, MDL-arts